

EKSAMEN I

REVISJON

i henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning
av 1.12.2005

Torsdag 16. desember 2010

kl. 09.00 – 15.00

Oppgavesettet består av i alt 5 oppgaver på 5 sider, inklusive denne siden

Tillatte hjelpemidler:

- Revisors håndbok
- Norges lover/særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Ikke- kommuniserbar kalkulator

Besvarelsen av oppgavene skal i størst mulig grad begrunnes i og inneholde referanse til lover og andre autoritative regelverk.

Hvis det anses nødvendig å ta forutsetninger grunnet ufullstendige eller uklare opplysninger, skal det redegjøres for forutsetningene i besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

OPPGAVE 1 (anslått tid: 1,0 time)

Begrepene kontrollrisiko og oppdagelsesrisiko er sentrale ved utformingen av revisors angrepsvinkel for revisjonen.

Spørsmål a)

Redegjør kort for innholdet i og sammenhengen mellom disse risikobegrepene.

Spørsmål b)

Angi hvilke regnskapspåstander som normalt er viktigst å dekke ved revisjon av kostnadsområdet og begrunn hvorfor.

Spørsmål c)

Foreslå deretter revisjonshandlinger rettet mot regnskapsposten "andre driftskostnader" når det er bekreftet lav kontrollrisiko og akseptabelt med høy oppdagelsesrisiko.

OPPGAVE 2 (anslått tid: 1,0 time)

Bruk av eksterne bekræftelser ved kontroll av leverandørgjeld framgår av RS 505

Spørsmål a)

Redegjør for hvorfor dette regnes som et hensiktsmessig revisjonsbevis og hva slags bekræftelse eller informasjon du vil innhente.

Spørsmål b)

Angi og begrunn kontrollretningen og hvorfra utvelgelsen bør skje.

OPPGAVE 3 (anslått tid: 1,0 timer)

Spørsmål a)

Dersom revisor *ikke* lykkes med å bekrefte fullstendigheten knyttet til salget ved test av kontroller og substanskontroller, hva vil dette bety for revisjonsberetningen og rapporteringen for øvrig?

Spørsmål b)

Dersom revisor *ikke* lykkes med å bekrefte lav kontrollrisiko knyttet til fullstendigheten av salget, men klarer å kompensere for dette gjennom substanskontroller, hva vil dette bety for revisjonsberetningen og rapporteringen for øvrig?

OPPGAVE 4 (anslått tid: 1,5 timer)

EuroAudit AS er et mellomstort revisjonsselskap. Ole Ask og Nicolai Gran, som begge er statsautoriserte revisorer, eier 50% av aksjene hver. Begge sitter også i styret, sammen med advokat Jesper Ek. Jesper Ek driver egen advokatpraksis og er EuroAudits juridiske rådgiver. Han har ingen annen tilknytning til revisjonsselskapet. EuroAudit får en forespørsel om å påta seg revisjonen for Glade Hjul AS, som er datterselskap av Sportsutstyr ASA. Under oppdragsvurderingen fremkommer det at Jespers samboer er varamedlem i styret i Sportsutstyr ASA.

Spørsmål a)

Er forholdet til hinder for at EuroAudit kan påta seg revisjonen av Glade Hjul AS? Hvis svaret er ja, hvordan kan problemet løses?

Forutsett at EuroAudit påtar seg oppdraget for Glade Hjul, og at Ole utpekes som oppdragsansvarlig revisor. Selskapet, som importerer sykler og sykkelutstyr fra ulike asiatiske produsenter, har lagt stor vekt på å bygge opp gode innkjøpsrutiner.

- Når det bestilles varer, registreres bestillingen i det it-baserte innkjøps-/logistikksystemet med status "i bestilling", med bestillingsnummer, leverandør, varebeskrivelse/artikkelnummer, kvantum, priser og leveringsbetingelser. Etter avtale benytter leverandørene bestillingsnummeret som referansenummer på fraktdokumentene og på fakturaene.
- Når varer mottas på lageret, kontrolleres de mot pakkseddel som er vedlagt vareleveransen. Bestillingsnummer, varebeskrivelse/artikkelnummer og kvantum registreres ved avlesing av strekkoder på pakkseddel, og systemet kontrollerer mot bestillingen i innkjøps-/logistikksystemet og varsler eventuelle avvik. Hvis det ikke er avvik, oppdateres bestillingen automatisk fra "i bestilling" til "mottatt", og lagerbeholdningen oppdateres samtidig med vareinngangen.
- Når faktura mottas, registreres bestillingsnummer, leverandør, varebeskrivelse/artikkelnummer, kvantum, priser og forfallsdato. Systemet kontrollerer mot de oppdaterte dataene i innkjøps-/logistikksystemet og varsler om eventuelle avvik. Hvis det ikke er avvik, registreres fakturaen automatisk i regnskapet som varekjøp og i leverandørspesifikasjonen.

Spørsmål b)

For hvilke regnskapsposter og regnskapspåstander er de beskrevne kontrollene ment å sikre lav kontrollrisiko?

Ole mener det vil være hensiktsmessig å gjennomføre test av kontrollene i innkjøpsrutinen, og han ber revisormedarbeider Jorunn Lønn om å utforme og

gjennomføre en egnet test. Jorunn dokumenterer testen og resultatet av den i arbeidspapirene. Hun anfører følgende:

Populasjon: Alle registrerte varekjøp i kontospesifikasjonen i året, i alt 2520

Uvalgsstørrelse: 15 varekjøp

Uvalgsmetode: Tilfeldig startpunkt (registrering nr 8) og intervall 167

Kontrollhandling: For alle varekjøp i utvalget plukket jeg frem de inngående fakturaene fra bilagsarkivet og kontrollerte at leverandør, varebeskrivelse/artikkelnummer, kvantum, priser og betingelser stemmer med opprinnelig bestilling i innkjøps-/logistikksystemet og med registrert vareinngang.

Resultat av testen: Ingen avvik funnet i utvalget

Konklusjon: Den interne kontrollen med inngående fakturaer har fungert etter forutsetningene, og kontrollrisikoen er dermed lav.

Spørsmål c)

Hvilke kommentarer har du til utformingen av testen og til Jorunns konklusjon?

EuroAudit er også revisor for Midtnorsk Eiendom AS, med Nicolai som oppdragsansvarlig. Glade Hjul har kjøpt en lagerhall av Midtnorsk Eiendom, og resterende del av kjøpesummen forfaller 30. juni 20X1. Midtnorsk Eiendom skal avholde ordinær generalforsamling i slutten av april 20X1.

Under revisjonen av Glade Hjul, i slutten av mars 20X1, blir det klart for Ole at selskapet har store likviditets- og lønnsomhetsproblemer. Mest trolig må Glade Hjul melde oppbud i løpet av sommeren, og en eventuell dividende til uprioriterte fordringshavere vil i så fall bli svært lav. Glade Hjul planlegger å avholde ordinær generalforsamling i siste halvdel av juni. De ønsker ikke å informere sine forretningsforbindelser om problemene før generalforsamlingen.

Ole informerer Nicolai om situasjonen i Glade Hjul på et partnernemøte i begynnelsen av april 20X1. Midtnorsk Eiendom har ført opp fordringen på Glade Hjul til pålydende i sitt regnskap. Selskapet har sikret sitt tilgodehavende med pant i den solgte lagerhallen, men pantet har prioritet etter et lån fra den lokale sparebanken. Eiendomsprisene har falt sterkt i det siste, og Ole anslår at lagerhallens verdi nå ligger lavere enn det banken har krav på, slik at Midtnorsk Eiendoms pantsikkerhet er illusorisk.

Spørsmål d)

Hvordan skal Nikolai og Ole forholde seg ved revisjonen av Midtnorsk Eiendom AS og Glade Hjul AS? Forutsett at fordringen på Glade Hjul er så stor at et regnskap i Midtnorsk Eiendom der fordringen er ført opp med full verdi vil være villedende for brukerne av Midtnorsk Eiendoms årsregnskap.

OPPGAVE 5 (anslått tid: 1,5 timer)

Du er revisor i Progress AS som er et middels stort aksjeselskap. Hovedaksjonæren Seier Steensen eier 85% av aksjene og har skutt inn aksjekapital pålydende kr 255 000. Resten av aksjene, 15%, er fordelt på to aksjonærer. Selskapets styre består av hovedaksjonær Seier som er styreleder, hans mor og to eksterne medlemmer. Selskapet har i en rekke år oppnådd gode resultater som har gitt rom for utdeling av utbytte. Den økonomiske situasjonen har i imidlertid løpet av de siste to årene endret seg. Det har skjedd store endringer i markedet for selskapets viktigste produkter, som har medført at årsresultatene har vært så dårlige at det har medført betydelig reduksjon i selskapets egenkapital. Likviditeten er også anstrengt og videre drift vil være avhengig av betydelig forbedret resultat eller tilførsel av mer egenkapital.

Du er nå i ferd med å avslutte revisjonen for dette året og du konstaterer at selskapet har kjøpt en bil fra hovedaksjonæren for kr. 400 000. Avtalen om kjøpet er ikke behandlet av styret. Beløpet er utbetalt ved bruk av resterende ledig kreditt på kassekreditten. Du har undersøkt hva som benyttes som markedspris for en slik bil, og finner ut at bilforhandlere opererer med en pris som ligger ca. 2/3 lavere enn det selskapet har betalt for bilen. Du har derfor forespurt daglig leder om hvilke vurderinger som er lagt til grunn ved prisvurderingen ettersom listepris hos bilforhandlere er betydelig lavere. Du får som svar at det er benyttet en uavhengig person til å vurdere prisen, og at bilen er særdeles velholdt og spesielt godt egnet for bruk i virksomheten. Det kan ikke legges frem dokumentasjon for vurderingen. Du mener fortsatt at prisen må være for høy, men daglig leder er ikke villig til å endre sin oppfatning.

Spørsmål a)

Forventer du å finne opplysninger i årsregnskapet vedrørende dette forholdet, og i så fall hvilke?

Spørsmål b)

Hvordan bør revisor håndtere denne situasjonen, og vil saken få noen konsekvenser for innholdet i revisjonsberetningen?

Forutsett at du har avgitt en normalberetning i midten av mars, som kun har med presisering av styrets omtale av den økonomiske situasjonen i årsberetningen; *videre drift er avhengig av at resultatet forbedres, eller tilførsel av ny egenkapital.*

Selskapet går konkurs i juni, og i forbindelse med realisering av eiendelene oppnås det en pris på bilen som er ca. 20% av kjøpesummen som ble betalt i desember. Det er ikke nok midler i boet til å dekke alle kravene. I borapporten blir det bl.a. påpekt at bilen ble kjøpt fra hovedaksjonær til altfor høy pris seks måneder før konkursen.

Spørsmål c)

Hvilke konsekvenser kan opplysningen i borapporten om bilen få for revisor?